

тощо, системні модулі, частини і деталі, що використовувалися для створення спеціальних технічних засобів).

До документів, що можуть містити інформацію про протиправну діяльність, можуть належати: документи, що свідчать про легітимність (нелегітимність) діяльності суб'єкта господарювання, технічні можливості або інформаційні ресурси якого використовували злочинці; документи, що свідчать про належність відповідних технічних, апаратно-програмних засобів певним особам; документи, що складаються в процесі легальної діяльності у сфері комп'ютерних технологій; документи, пов'язані з фіксацією обставин використання комп'ютерної техніки; документи, що свідчать про здійснення певних видів електронних платіжних операцій; документи, що складаються в банківських установах; документи, що підтверджують проведення платіжних операцій; документи, що свідчать про місце зберігання викрадених з електронних рахунків коштів тощо.

Так на нашу думку для ефективного виявлення та розкриття злочинів у сфері банківських електронних платежів необхідно в першу чергу звернути увагу, на отримання інформації під час оперативного обслуговування банківських установ; обмін інформацією з підрозділами служб безпеки банківських установ; отримання інформації від провайдерів послуг; моніторинг інформації, що надходить із засобів масової інформації; моніторинг мереж телекомунікацій; вивчення інформації, яку містить слідча картина (при надходженні заяви про вчинення злочину у сфері банківських електронних платежів); надання запитів з використанням можливостей Інтерполу, Європолу.

Марков Михайло Миколайович,
професор кафедри оперативно-розшукової діяльності Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент

СПЕЦИФІКА ПІДГОТОВКИ ПРАЦІВНИКІВ ОПЕРАТИВНИХ ПІДРОЗДІЛІВ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ МВС УКРАЇНИ

Сучасна злочинність, яка включає в себе кваліфіковані кримінальні правопорушення, є складною для розслідування та характеризується, насамперед, планомірним використанням фахових знань у різних галузях економіки, новітніх ІТ-технологіях, сфери послуг, а також накопиченого злочинним

світом досвіду вчинення злочинів і протидії правоохоронним органам, застосуванням легальних установ, підприємств, організацій, що мають значні технічні та фінансові ресурси професійно організованої інфраструктури, з метою одержання максимального злочинного прибутку. Кримінальні співтовариства ретельно замасковані та зашифровані, до того ж переважно прикриті корумпованими структурами органів державної влади та окремих представників правоохоронних органів.

Традиційна методика розслідування, яка безпосередньо використовується оперативними підрозділами НПУ – від слідів до події і злочинця – для особливо тяжких злочинів у теперішній час не спрацьовує.

Для їх виявлення та розслідування необхідні нові методи й підходи [1].

Методи, форми та заходи, які нині застосовують оперативні підрозділи Національної поліції України у боротьбі з груповою та організованою злочинністю потребують значних фінансових, технічних, інформаційних та людських ресурсів і не завжди приносять потрібний позитивний результат.

Ефективне виконання завдань, покладених на працівників Національної поліції України, які займаються розкриттям найбільш небезпечних та резонансних злочинів станом на сьогоднішній день, вимагає підвищення фахової якості підготовки працівників для оперативних підрозділів.

Одне з найважливіших питань, яке зараз виникає в системі Національної поліції України – це формування якісного та професійного ядра фахівців, спроможного виконувати поставлені складні в оперативному плані завдання. На сучасному етапі боротьби з організованою злочинністю оперативним підрозділам Національної поліції України потрібні не просто поліцейські, які виконують відповідні функції, а оперативні працівники, професійна підготовка яких полягає не лише у формуванні знань, умінь та навичок, а й в реалізації їх особистих (лідерських) якостей, мотивації, спроможності виконувати поставлену оперативно-службову задачу.

Пошук, підбір, навчання та підготовка сучасних оперативних працівників – головне питання, яке повинно стояти на першому місці у роботі не тільки керівників оперативних підрозділів, які здійснюють боротьбу з груповою та організованою злочинністю, але закладів вищої освіти МВС України.

Колишні випускники закладів вищої освіти МВС України, отримавши диплом про закінчення вишу, не можуть працювати

так, як вимагає теперішній час. У них недостатньо професійних якостей, вони не мають часу на «розкачку», який був колись передбачений для входження в процес здійснення оперативно-розшукової діяльності. Сьогоденність вимагає значних фізичних, ділових, моральних, професійних та інтелектуальних якостей, якими повинен володіти молодий оперативний працівник.

У закладах вищої освіти системи МВС України потрібно запровадити поглиблену навчально-практичну діяльність в навчанні курсантів, які за своїми особистими, моральними, діловими якостями мають схильність до оперативно-розшукової діяльності та бажають проходити службу саме в оперативних підрозділах Національної поліції України.

За своєю специфікою, структурою, організацією діяльності заклади вищої освіти МВС України не тільки можуть, а й повинні стати першою сходинкою з ефективною системою теоретичного та практичного навчання у підготовці тих майбутніх оперативних працівників Національної поліції України, які у практичній діяльності будуть спроможні виконувати найбільш складні в оперативному плані завдання найвищої складності.

Ми вважаємо, що в освітній процес закладів вищої освіти МВС України потрібно ввести додаткові години для проведення виїзних практичних занять (у вигляді факультативу) з навчальної дисципліни «ОРД» за межами закладу для набуття та закріплення практичних професійних навиків, які необхідні майбутньому працівнику оперативного підрозділу НП України.

Також в освітньому процесі необхідно зосередити увагу на оволодінні і вдосконаленні знань в області оперативно-розшукової та розвідувальної діяльності з одночасним залученням фахівців, експертів різної спрямованості, які мають специфічний професійний досвід.

Зокрема, майбутній оперативний працівник після закінчення вишу обов'язково повинен вміти спілкуватися та знаходити спільну мову з різною категорією громадян та отримувати потрібну інформацію. Без кваліфікованої роботи щодо підготовки таких працівників говорити в подальшому про дієвий практичний результат немає сенсу. Вимогою сьогодення є те, що молодий фахівець – випускник закладу вищої освіти МВС України, має бути не тільки максимально теоретично і практично підготовленим до виконання оперативно-службових завдань різної складності, уміти професійно застосовувати отримані знання на практиці, але й постійно, щодня підвищувати свій професійний рівень, не зупиняючись на досягнутому.

Список використаних джерел

1. Гула Л.Ф. Оперативно-розшукова характеристика протидії організованих злочинних груп правоохоронним органам та заходи щодо її припинення // Л.Ф. Гула // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. Спеціальний випуск (69). Дніпропетровськ. ДДУВС, 2013. – С.83–93.

Ніколаюк Сергій Ігорович,
професор кафедри оперативно-розшукової діяльності Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, професор

ПСИХОЛОГІЧНІ РІВНІ МОТИВАЦІЇ ОСІБ, ЯКІ НАДАЮТЬ ІНФОРМАЦІЮ ПРО ВЧИНЕННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ

Під час виявлення та припинення конкретного кримінального правопорушення державні інтереси й інтереси особи часто не збігаються. Обов'язок держави полягає у застосуванні регламентованих законом засобів з метою виявлення ознак кримінального правопорушення, встановлення винуватого у його вчиненні притягнення його до відповідальності. Формально, обов'язок громадянина полягає у наданні допомоги правоохоронним органам у виконанні їх функцій щодо протидії злочинності, але водночас, особисті інтереси полягають у збереженні наявних у громадянина благ, інтересів, їх недоторканності та непорушності. На нашу думку, індивід може і повинен бути зацікавлений у наданні допомоги компетентним органам у виконанні їх державних обов'язків, проте не можна цю особисту зацікавленість розглядати як обов'язок. Разом з тим, покази осіб забезпечують біля 80 % всієї доказової бази. В певних сферах держава сприяє та заохочує осіб повідомляти про можливі факти кримінальних правопорушень, наприклад – регламентована процедура повідомлень особами (викривачами) про факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, усно та письмово, у тому числі через спеціальні телефонні лінії, офіційні вебсайти, засоби електронного зв'язку, засоби масової інформації, журналістів, громадські об'єднання, професійні спілки тощо. Умови для здійснення повідомлення про можливі факти